СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LVIII. Ч. 168. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 22-го ЛИПНЯ 1950. — No. 168. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, JULY 22, 1950. VOL. LVIII.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ Закордоном — Тел. „Свободи": BErgen 4-0807 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

ПОКЛИКУЮТЬ РЕЗЕРВОВИХ МАРИНАРІВ І МОРЯКІВ

Вашингтон, 20. липня. — Корпус маринарки оприлюднив, що покликує до активної служби всіх резервістів, які мають сповняти обов'язки морської піхоти. Команда маринарки виявляє, що 47,000 офіцерів і вояків дістануть заклик зголоситися до служби впродовж десяти днів.

Опісля команда воєнної фльоти виявила, що покликує ще 9,000 офіцерів і 30,000 моряків з морської повітряної резерви.

Команда армії оповістила, що повідомлено по „кілька бойових і помічних частин" в кожній військовій окрузі, щоб були готові на заклик до „виїзду в недалекій майбутності до команди Далекого Сходу". Таких округ армії є шість на цілій території країни.

До резерви маринарів належать як мужчини так жінки, з виключенням летунів. Усі ці мобілізаційні накази видано згідно з зазивом президента, щоб країна була готовою підчас кризи в Кореї та непевного міжнародного положення. Офіцери армії виявили, що хочуть зберегти в цілості всі 886 зорганізовані резервові частини і не дозволять поодиноким офіцерам та воякам зголошуватися окремо як добровольцям. Це буде тільки „поновний заклик" до служби, яку вони перервали після покінчення другої війни.

„ДЕЙЛІ ВОРКЕР" присуджує ТРУМАНОВІ ЗМАГАННЯ ДО ТРЕТЬОЇ ВІЙНИ.

Ню Йорк. — Комуністичний щоденник „Дейлі Воркер" вийшов з твердженням, що президент Труман своїм посланням, предявленим Конгресові, підготовляє третю світову війну. Як підставу до такого обвинувачення газета наводить слова в посланні Трумана, одначе перекручені на свій лад, кажучи: „Сила це єдиний засіб, якого він вжив в Кореї, Формозі і в іншій околиці світу... Він вжив військових мір всюди по світі під заслоною оборони як це він робить у Кореї".

ПОГОДИЛИСЯ НА СЕНАТСЬКИЙ ПРОЕКТ СУСПІЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.

Члени конгресової конференції для вигладження різниць в законопроектах для суспільного забезпечення, станули, на становищі білу, ухваленого сенатом, бо він дає більші користи для робітників, які переходять на старечу пенсію. Цей проект признає в засаді підвишку на 77 відсотків для таких, які вже дістають старечу пенсію, а майже подвоює висоту пенсії в майбутності. У практиці це буде так: Хто має тепер $50 місячної платні, коли перейде на пенсію, буде дістава[ти] ... $21, як тепер. Хто заробляє по $100 місячно, буде мати пенсії $50; хто по $150 буде мати пенсії $58; а за $200 пенсія буде $65, за $250 буде $72, за $300 буде $80. Вищі пенсії залежні від кількости літ праці.

ДЮІ ПІДТРИМУЄ ПРОГРАМУ ТРУМАНА.

Олбені, Н. Й. — Губернатор Томас Е. Дюі заявився за підтримку пляну президента Трумана в закордонній політиці, включаючи й найновіші точки з послання до Конгресу. Одначе Дюі каже, що ці міри не вистачальні і треба буде ще „поробити гострі кроки в належнім напрямку". На його думку багато залежатиме від законів, які Конгрес ухвалить для підтримання програми президента.

● Канадійці випробовують радар на озері Онтеріо. Його мають вживати проти субмарин на морю.

Америка таврує комуністичну Корею в Білій Книзі як наїздника

Вашингтон, 20 липня. — Для науки грядучим поколінням і для зареєстрування як історичного факту Злучені Держави формально натаврували комуністів з Північної Кореї як наїзників, що заломили світовий мир і кинули визов Об'єднаним Націям. Американський уряд видав для цієї могутню Білу Книгу, яку роздається тисячами по цілому цивілізованому світі. Вона написана як документ на 68 сторінках друку і виказує причини, для яких американська армія пішла боротьби.

Совєтська Росія, про яку згадується в Білій Книзі як саботажника в Об'єднаних Націях і в замислах Америки щодо Кореї, не згадана в ній як агресор або як підбурювач комуністів до походу поза 38 рівнолежник в Кореї. Це є згідне з американською політикою не виходити з обвинуваченням доки не буде ясних доказів, які могли б утриматися перед О. Н. або іншим трибуналом. Біла Книга теж навмисно залишає отвореними двері для Кремля, якщо він схоче вжити свого впливу на стримання комуністичних корейців у їхній агресії. Зрештою в Білій Книзі нема нічого нового поза те, що було оприлюднене.

ГОТУЮТЬСЯ ДО НАПАДУ НА ФОРМОЗУ

Гонг Конг, 21. липня. — Стверджено, що в Пейпінгу є нагромаджених 400 літаків, призначених для наступу червоного Китаю на Формозу, на якій перебуває Чан-Кай-ші з національним урядом і військом. Літаки є російського виробу. Бомбардувальники могли бути збудовані в Росії, або в якійсь сателітській країні. Те саме можна сказати про літаки, які завважено в Шангаю. Совєтські техніки помагають при відбудові летунських майданів та розміщенню радарових станиць на побережжі Східнього Китаю. Вздовж ріки Янгце є вже готових до вжитку понад 30 летунських майданів. Комуністи відбудували теж майдани, яких вживали в часі Другої Світової війни Повітряні Сили Злучених Держав та Японії. Теж нагромаджено багато газоліни. Все це вказувало б, що червоний Китай таки задумує напасти на Формозу. Не станеться це зараз, бо місяці липень та серпень не надаються до того роду операцій через тайфун, але наступ міг би початися у вересні.

МИР МІЖ РОБІТНИКАМИ В АТОМОВІМ ПРОМИСЛІ.

Вашингтон. — Добровільні і гнучкі добровільні методи, на місце примусових законних постанов придумано для Злучених Держав. Ці методи описані в книжці Доналда Стравса, зладженій з доручення Комісії Атомової Енергії. Заводи атомової енергії затруднюють тепер велику кількість робітників, щоб виповнити програму, на яку уряд видає чотири й пів біліона долярів, а тепер прийдуть ще нові роботи на підставі програми для Кореї.

АЙЗЕНГАВЕР ЗА ПОГОНЮ ПОЗА 38 РІВНОЛЕЖНИК

Сан Франсіско. — Генерал Двайт Д. Айзенгавер каже, що північні корейці мусять бути належно побиті і не можна дозволити їм відійти поза 38 географічний рівнолежник, щоб там приготовити нову атаку. „Ми мусимо побити їх фізично і знищити їх наміри" сказав колишній головний командант альянтських військ в Европі. Це значить, як він дав до зрозуміння, що на випадок потреби можна буде перейти поза 38 рівнолежник, щоб приборкати корейських комуністів на їхній території. Така погоня буде згідна з замислами Об'єднаних Держав, щоб сповняти поліційну службу в країні агресора. Айзенгавер перебуває в Сан Франсіско на вакаціях. Він каже, що Корею зроблено пробним каменем, чи О.Д. рішаться на виповнення своїх зобовязань, щоб стримати агресора.

● Нові небезпеки для жидів передбачує Жидівський Конгрес Західної Півкулі. Про це говорив голова цього конгресу, д-р Ізраел Гольдстайн, покликуючись на нові вибухи антисемітизму в Европі.

ДЯКУЮТЬ ЗА ПРИХИЛЬНІСТЬ ДО БАЛТІЙСЬКИХ ДЕРЖАВ

„Литовський Бюлетень", що виходить в Ню Йорку англійською мовою (233 Бродвей, Ню Йорк 7, Н. Й.) згадує за меморандум, вручене департаментові стейту Екзекутивним Комітетом Литовсько-Американської Ради, в якому звертається увагу уряду на совєтський терор в Литві та балтійських державах, а теж складається подяку, що Злучені Держави не визнали впродовж останніх 10 років російського насилля в тих країнах. На іншому місці Бюлетеню згадується за „Литовсько-Латвійську Унію", фільої якої вже існують в Німеччині, Англії та Канаді та яка видає окремий, новинкарський бюлетень в двох мовах, литовській і латвійській. Унія змагає до об'єднання обидвох братніх народів в одну політичну державу, яка буде в тісній співпраці з Естонією. В тій цілі перекладається на латвійську мову книжку американсько-литовського діяча, Константина Р. Юргели, „Історія Литовської Нації", яка вийшла в англійській мові.

● Американські фірми дістали право експлуатації нафти в Мексику. Досі мексиканський закон забороняв чужинцям бути власниками нафтових піль.

ЗГОЛОСИЛИ В О.Н. ГОТОВІСТЬ ДОПОМОГТИ КОРЕЙСЬКІЙ РЕСПУБЛІЦІ

Лейк Соксес, 21. липня. — Об'єднані Нації одержали вже відповіді від десять держав, з яких виходить, що вони готові допомогти Південній Кореї військом, зброєю, чи економічно в боротьбі з північним агресором. Тригве Лі, генеральний секретар О. Н., дуже вдоволений тими відповідями. Він уже відбув двогодинну конференцію з американською делегацією до О. Н. в справі директив, які треба вислати державам, що зголошуються до допомоги Кореї, бо не всі офірують однакову допомогу. Наприклад Греція зголосила літаки з залогою, Чіле стратегічні матеріяли, Тайланд збройні сили, скандинавські держави медичну допомогу і т. д. Лі доражує усім державам входити щодо допомоги в безпосередний зв'язок з американським урядом. Генеральний секретар не проголошує офіційно держав, які вже відповіли О. Н. в справі допомоги Кореї. Імена ці будуть держатись якийсь час в тайні. Злучені Держави та Об'єднані Нації не надіються великої допомоги в збройних силах, а радше моральної помочі, як і економічної. Та остання дуже важна, бо в Кореї нужда.

НЕ ПІДДАЮТЬСЯ — АЛЕ ЧОМУ?

Токіо, 21. липня. — У воєнному комунікаті ч. 166 описується життя вояків у комуністичних частинах. Не дуже воно солодке... Вояки Північної Кореї легко не піддаються, бо навчені, що американці полонених розстрілюють. Як тільки вони переконаються, що так не є, тоді стають іншими людьми і розповідають усі подробиці з життя під червоною владою. З тих оповідань виходить, що червоні частини мають великі втрати в людях, бо вояки не є добре вишколені, а вишколювали їх офіцери та підстаршини з Манджурії та Китаю. Червоні вояки це в більшості молоді фармерські хлопці, покликані до війська в квітні цього року. Та в школі вишколювали їх більше „політично", як мілітарно.

ДАЛІ ГОВОРЯТЬ ПРО РОЗЗБРОЄННЯ

Лейк Соксес, 21. липня. — Представник Злучених Держав, Френк С. Неш, настоює, щоб в Об'єднаних Націях далі працювати над світовим роззброєнням. Каже, що не було б нападу Північної Кореї на Південну, коли б усі держави були прийняли плян роззброєння. Як відомо, Совєтський Союз бойкотує наради Комісії О. Н., яка радить над роззброєнням.

НЕВДОВОЛЕННЯ В ФОРМОЗІ

Тайпе, Формоза, 21. липня. — Провідники національного Китаю не почуваються добре в новій ролі, яка їм наказує придивлятися дальшим подіям і тихо сидіти на острові. А таку ролю призначив їм тепер — як вони кажуть — президент Труман, який, заявив, що справа Формози буде вирішена мирним способом в Об'єднаних Націях. Національний Китай хоче боротись, а не нидіти на острові.

ТЕЙДЖОН В РУКАХ ЧЕРВОНИХ

Токіо, 21. липня. — З головної квартири ген. Дуґласа Мек Артура повідомляють, що залишки 24-ої дивізії, які ще до п'ятниці держали місто Тейджон, тимчасову столицю Корейської Республіки і оборонні її перед червоною інвазією, вкінці відступили в поблизькі гори в заздалегідь приготовлені й укріплені місця. Цілий четвер велася в місті завзята боротьба. Червоні кидали щораз нові сили. Найбільше заважили повзи, яких червоні мали подостатком. Генерал Дін, командант 24-ої дивізії, був увесь час з вояками в перших боєвих рядах, так, що в штабі навіть не знали, де він перебуває. Відступ, як кажеться у комунікаті ген. Мек Артура, відбувся в порядку, по шляху в напрямі Тейгу. Теж проголошено, що комуністичні війська зайняли пристань Йонгдок. Комунікат не згадує про втрати в людях. Але тому, що боротьба за Тейджон тривала цілий тиждень і була дуже завзята, надіються поважніших втрат по обидвох сторонах. З Йонгдок червоні пробуватимуть атакувати пристані Поганг, а навіть Пусан, дві важливі американські бази.

ПРЕЗИДЕНТ ПРИ ПРАЦІ НАД СВОЄЮ ПРОГРАМОЮ

През. Труман знову остеріг країну, що заповідається на нову агресію в іншій околиці світу, а не в Кореї і з цією думкою кинувся до праці для введення в життя програми, розрахованої на поборювання агресії. Він назначив на деякі відповідальні становища здалих людей, відбув конференції з кабінетними і іншими урядовцями і видав потрібні інструкції. Містопредсідником Красвої Ради Забезпеки Ресурсів назначив Роберта Дж. Смита з Далас, який буде співпрацювати з предсідником мобілізаційного бюра, В. Стюртом Саймінгтоном. Третім важливим співробітником у цій групі буде секретар скарбу Джан В. Снайдер, який підтвердив заклик, щоб придбати ще нових десять біліонів долярів, потрібних для віднови озброєння. Дальшим помічником буде Чарлс Спафорд з Ню Йорку, якого президент назначив помічником секретаря стейту Діна Ачесона для зв'язку з Північно-Атлантійською Радою. Він виїде до Лондону вже в суботу для порозуміння з европейськими членами цеї ради.

Петиція в справі допущення України до европейського руху

Лондон, 22. липня. — Екзекутива Европейського Руху, яка відбуває від 20 липня свої чергові наради, одержала „Петицію" про допущення України до Европейського Руху. У проханню кажеться на вступі, що воно „цілком відповідає змаганням українського народу, який бажає взяти участь у відбудові Европи на основі об'єднання европейських народів". До цього додано ще таке вияснення: —

„Але український нарід є під гнетом Совєтів, а тому лише еміґранти мають змогу висловити його волю". Далі подано короткий образ цього, що уявляє собою зорганізована українська еміґрація. Підкреслено, що українська держава з 22. січня 1918. року далі існує, бо „навіть Совєти не відважилися її скасувати, а натомість обернули її в Українську Радянську Соціялістичну Республіку, зробивши з неї свого сателіта, подібно, як то сталося з іншими державами Осередньої і Східної Европи". Ідея Об'єднаної Европи, кажеться в Петиції, є „підтримувана усіми головними політичними угрупуваннями, а саме: Українським Національно-Державним Союзом (УНДС), заложеним в 1946 р. шляхом злиття різних елементів ліберальної ідеології, — Українським Демократичним Об'єднанням (УНДО), що продовжує традиції партії, яка повстала в 1899 р. в Зах. Україні, Організацією Українських Націоналістів (ОУН), заложеною в 1929 р. і яка має свої розгалуження в краю і на еміґрації, Українською Революційно-Демократичною Партією (УРПД), заснованою в 1945. р. і зложеною головно з нових еміґрантів з Східної України, Укр. Соціялістичною Партією (УСП), — заложеною недавно елементами з давних українських соціялістичних організацій". Це ті партії й організації, кажеться далі, які „заложили в 1948 р. політичний центр під назвою „Українська Національна Рада". В публікації ВОУНРади „Промлеми української зовнішньої політики" (квітень 1949) сказано про питання Об'єднаної Европи таке: „Українська політика уважає необхідним створення в Центральній та Східній Европі політичного й економічного Союзу незалежних держав... Україна та вище вичислені народи мають стати членами Об'єднаної Европи".

ГОЛОВА Д-РА ТІСА В СТАЛІНА В МОСКВІ

Найстарший словацький часопис в Злучених Державах — „Словак у Амеріке" — передає в числі з 20. липня ц. р. вістку, одержану з достовірного джерела, про те, що сталося з тілом „мученика словацького народу", себто з тілом монсіньора д-ра Йосифа Тіса, президента Словацької Републики. Ця вістка стверджує, що по смерті „чеський кат" відрубав голову д-ра Тіса і її завезено до Москви, де її держать у спірітусі. Як на Кремлі відбуваються нічні оргії, тоді большевицькі вожді кажуть принести до салі стяту голову на знак, що так станеться з головами всіх тих, хто буде противитись Сталінові й комунізмові. Навіть заповідають, що так станеться з головами президента Трумана і папи Пія XII. В Москві мають бути заховані теж голови усіх тих демократичних провідників, що були зліквідовані комуністичними режимами різних країн. Часопис кінчить ту вістку надією, що прийде час, коли Москва провалиться, а голова д-ра Тіса „буде перевезена у славі до Словаччини".

ДРУГА ВІЙНА НЕ МОЖЕ БУТИ ЗРАЗКОМ ДЛЯ НОВОЇ

Вашингтон. — Між урядовими колами запанувало переконання, що нова війна не може бути оперта на взірцях з перших двох світових воєн. Зогляду на нові винаходи вона вимагає цілком іншої стратегії ніж друга світова. За словами генерала Айзенгавера Росія не є готова до нападу на Америку і тому не швидко прийде до третьої війни. Якщо Росія була б готова, вона не дала б Америці часу приготовитися до оборони. Це що дістається тепер виазує, що Росія буде вживати наперед своїх сателітів. Аж коли Америка буде виснажена боротьбою зі сателітами, щойно тоді Росія нападе на Злучені Держави. Тимчасом Росія проголошує себе оборонцем миру, щоб відвернути від себе увагу світу, а вкоренити ненависть проти Злучених Держав серед неосвідомлених людей. Знавці доражують, щоб Америка пустилася на таку саму політику і підтримувала визвольний рух серед поневолених народів Росії.

КАНАДА МОБІЛІЗУЄ РЕКРУТІВ.

Оттава. — Міністер оборони Брук Клакстон видав наглий заклик як до активних вояків так і до резервістів усіх трьох ділянок збройних сил Канади. „Теперішні обставини оправдують рекрутацію додаткових людей без обмеження кількости" — сказав він у своїм зверненні по радіо. „Це не значить, що ми стоїмо перед новою війною", пригадав міністер. Ополісля ширше розговорився про заходження плянів для готовости, як цього домагався премієр Луї Сан Лоран.

В АМЕРИЦІ

● Директором цивільної оборони в місті Ню Йорку назначений Лоренс Вилкінсон. Давніше він був директором цивільної оборони стейту Ню Йорк.

● Іхав на війну, написав, що на маневри в листі до своєї матери в Ню Йорку. Автором листа є кінотичк Вилям Вайгегоф, який опинився на Кореї.

● Конґресмен Клер Маґі з Мизури зголосився добровольцем до служби при летунстві. Він має 51 років. За першої війни служив при маринарці, за другої при літаках.

КУРЕННЯ ПРИЧИНОЮ РАКА ЛЕГЕНІВ

Париж, 21. липня. — Куренння, а особливо курення цигарок, є часто причиною хвороби рака легенів, себто того рака, який поширюється в Америці з найбільшою скорістю. Таке заявили у своїм звіті три американські лікарі на П'ятім Міжнароднім Конгресі Дослідів Рака. Пересічно вмирає тепер кожного року коло 20,000 американців через хворобу рака легенів. В 1948 році вмерло в Злучених Державах втроє більше осіб на цю хворобу, ніж в 1939. Таке заявив д-р Алтон Окснер, президент Американ Кенсер Сосайті та директор Кліники Окснера в Ню Орлінс. Смертність в Англії ще більша, ніж в Злучених Державах. Хоч ще досі не знайшли властивої причини людського рака, в багатьох краях прийшли вже давніше до цього заключення, що це мабуть курення спричинює постійний зріст хвороби рака легенів. Д-р Окснер переконаний, що як люди курить муть далі так багато, або й ще більше, як до цього часу, то рак легенів буде збільшуватись в порівнанні з раком, що проявляється на інших частинах тіла. Статистика виказує, що в людей, які не курять, рак легенів трапляється рідко, а найчастіше в тих, які курять 20 років і більше. Теж жінки, як курять, скорше дістають рака легенів. Ті, що курять файку дістають рака на губах.

ЩО ЗА БІЗНЕС В КОРЕЇ?

База Повітряної Сили в Кореї, 21. липня. — Як б. генерал Джімі Дулітл прибув до Токіо, зараз обступили його американські кореспонденти, бо хотіли знати, що його сюди привело. Дулітл, як відомо, — проводив бомбардувальниками, які в часі Другої світової війни скинули перші бомби на японську столицю. Одначе Дулітл кореспондентів не вдоволив, бо сказав їм, що прибув виключно „в бізнесових справах". Та тепер почали дещо інакше думати, як дізнались, що Дулітл уже літав над фронтовими позиціями в Південній Кореї.

ЧИ ДІПСНО „РУССКИЙ"?

Ню Йорк. — „Новое Русское Слово" пише, що як почалася в Ню Йорку мобілізація призначених на це місто 20,000 новобранців, то „одним з перших" був „русский", який зветься „Олег Зозуленко", бувший „ДіПі".

В СВІТІ

● Індо-Китай не потребує американських вояків, бо має доволі своїх, але зате потребує іншого роду мілітарної допомоги, а якої, то це є предметом студій американської місії, яка прибула до Сайгон минулого тижня.

● Югославія відкинула другу ноту Альбанії, якою вона домагається сплати воєнного відшкодування, себто віддачі матеріялів, які належали до „Осі", а були призначені для Альбанії.

● Чистка в Румунській Робітничій (Комуністичній) Партії позбавила членства 192,000 осіб, себто зліквідовано п'яту частину партії, згідно з офіціяльним звідомленням.

● Британським трейд-юніям доражує брати приклад з американських юній щодо збільшення виробництва і заробітних платень місія, яка складалася з урядовців британських трейд-юній, висланих до Злучених Держав для розсліджування робітничого руху.

● Комінформ формує Міжнародну Комуністичну Бригаду для допомоги червоним військам у Кореї. В Угорщині взивається охотників вступати до Бригади Матвія Ракоші, яка буде вислана до Росії для вишколення, а відтак відійде до Кореї.

● Еспанці зголошуються до американської амбасади у великому числі як охотники до військової служби в Кореї.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
В Джерзі Сити і закордоном:		Foreign and Jersey City Hates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

МІЛІТАРНА Й ЕКОНОМІЧНА МОБІЛІЗАЦІЯ

Буде, чи не буде світова війна, але Злучені Держави готуються на всякий непередбачений випадок, теж і на такий, що дасть почин до нової світової війни. В посланні президента Трумана до Конґресу, ні теж в його промові по радіо не говориться ясно й одверто, хто ту війну спричинить, але хіба вже нема таких наївних в світі, щоб не знали, про кого це мова й не розуміли властивого значення „історичного" послання американського президента. Вже сама та обставина, що про це послання Трумана говорять з найбільшою повагою навіть партійні його вороги, які постійно критикують адміністрацію, вказує наглядно, що Америка знайшлася в дуже важливому положенню. Президент сказав тверде слово й тепер, кажуть вони, не час, щоб ще над ним дебатувати і його критикувати. Тепер треба слухати і виконувати. Іншого виходу — нема. Таке розуміння справи вказує теж і на те, що вимоги, які поставив президент до Конґресу, вважаються конечними, спричиненими не тільки минулими комуністично-московськими аґресіями і теперішньою в Кореї, але й тими, які певно прийдуть.

Президент сказав: Ніякого відступу з Кореї й ніякого потурання новій аґресії. Значить війна в Кореї аж до переможного кінця чи відступу червоних за 38 паралелю, а теж війна й за кожну країну, яка падатиме жертвою аґресії. Як бачимо, велике й широке зобов'язання, таке, якого Злучені Держави не в силі навіть під цю пору виконати, бо не мають потрібної кількости вояків, ні відповідного воєнного знаряддя.

Мілітарна та економічна мобілізація, яка була предметом послання президента до Конґресу, накладає на американський нарід нові важкі тягарі. Мільйони підуть знов до військової служби, а біліони на збросння Злучених Держав та їхніх союзників, себто тих вільних націй, що рішились ставити спільно опір комуністично-московським аґресіям. Мобілізація людей і ресурсів буде зв'язана не тільки з новими податками, але й з іншими тягарами. Але це кошти, які треба понести, щоб врятувати загрожену свободу в світі. Бо якби виглядало, коли б так Злучені Держави були відмовились обороняти Корейську Республіку? Що тоді було б з престижом Об'єднаних Держав, бойкотованих представниками Совєтів? Президент Труман дав приказ обороняти Корею, хоч там не було навіть американського війська, але чи міг він інакше поступити? Він теж повинен був питати про це спершу Конґрес, але чи був час на це? Американський нарід та Конґрес це добре зрозуміли і не робили з цього приводу президентові ніяких докорів, знаючи, що в таких моментах треба діяти скоро й рішучо.

Як бачимо, висміяна Москвою та тоталітаристами американська демократія не така вже „кулява", як її вони змальовують. Вона вправді нераз „кульгає" і то навіть часом задовго, але в часі великої небезпеки таки вміє „випростуватись" і навіть блиснути. Гітлер у це не вірив, диктатори на Кремлі, з Сталіном на чолі, теж не хочуть повірити, тому так кортить їх спробувати. Президент це знає, тому і зажадав від Конґресу ухвал у справі частинної мілітарної та економічної мобілізації, як теж наділення його надзвичайними правами, як це буває у воєнні часи.

Формоза ключем до оборони

Від року ведеться в пресі дискусія над придатністю острова Формози для оборони американських становищ на Тихому океані. Тепер ця справа стала актуальною з огляду на війну в Кореї, яка може спричинити навіть і світову війну.

Формоза це остров географічно приналежний до Китаю, бо лежить тільки сто миль від його берегів. Політично він найшовся під японським пануванням перед 50 роками, а на конференції в Ялті його передано тимчасово в посідання китайського націоналістичного уряду під проводом Чан Кай Ші. Його долю мала вирішити мирова конференція між Японією й воєнними аліянтами, одначе війна в Кореї й цю справу заблокувала. З огляду на необхідність оборони Кореї, президент Труман проголосив, що Злучені Держави перебирають на себе оборону Формози перед можливою аґресією китайських комуністів. Вона стала тепер пристановищем для китайського національного уряду й його армії, доля якої залежна від успіху Америки у війні з корейськими комуністами.

Теперішний командант збройних сил Обєднаних Націй і Злучених Держав, ген. Доґлес МекАртур, зробив начерк оборонної лінії З. Д. А. на Пацифіку і предявив її американським представникам, які приїхали до Японії майже в передодень вибуху корейської війни. У складі американської делегації були такі знані постаті: секретар оборони — Луї Джансон, голова спільного ген. штабу збройних сил ген. Омар Н. Бредлі і дорадник департаменту стейту — Джан Фостер Доґлес. Оборонна лінія обіймає Японію, переходить через Формозу і затримує Филипини по американському боці. У дальшім начерку вона доходила б до Австралії.

Японія має бути сильним якором на північнім кінці цеї лінії. Без огляду на це, чи Японія заключить окремий мир з Америкою або, чи З. Д. А. дістануть у Японії свою базу, американські війська залишаться в Японії на неозначений час. Филипини будуть постійним якором на південнім кінці цеї лінії й тому ген. МекАртур домагається збільшення американської військової місії до Филипин. Тепер ця місія обіймає 30 осіб, а МекАртур хоче дістати найменше 500 офіцерів і спеціялістів для поборювання комуністичної небезпеки на цих островах.

На південь від Японії лежить малий остров Окінава, розславлений в часі другої війни. Америка побудувала там сильні укріплення тоді, коли здавалося, що Формоза буде втрачена. На випадок, якби китайські комуністи на спілку з Росією забрали Формозу, Окінава була б дуже незначним клаптиком землі для втримання американської сили.

Тому само собою насувається питання втримання й оборони острова Формози на Лінії МекАртура. Зовсім зрозуміле, що китайський націоналістичний уряд не мав засобів укріпити Формози й тому підчас війни між китайськими комуністами і націоналістами, Америка, придержуючися строго постанов умови й міжнародного права, зрезиґнувала з наміру посідання цього острова для оборонних цілей. Ще в січні през. Труман заявив, що Формоза це китайська територія й Америка не може вмішуватися у внутрішні китайські справи. Так стоять ці справи ще й тепер, хоч націоналістичний китайський уряд втратив у міжчасі остров Гайнан і деякі менші острови на північ від Формози.

Америка найшлася тепер в дуйснім клопоті щодо Формози. Коли б уряд З. Д. А. рішився її тимчасово окупувати, тоді Росія мала б притоку назвати Америку аґресором. Залишається хіба можливість боронити Формозу американськими кораблями, щоб дати таким чином китайським націоналістичним силам спромогу сконсолідувати і посилити свої оборонні позиції на острові. Для такої цілі Америка може скріпити Чан Кай-Ші зброєю та інструкторами для вишколу армії, а між тим послугуватися японськими базами для ведення війни на Кореї. Це можливо спинило б здійснення комуністичного пляну опанування Формози. Цю передишку міг би Чан Кай-Ші використати для підготови спільного походу проти комуністів в Азії. Цей похід приготовляється не тільки з Формози й Кореї, але й з Японії, Індо-Китаю, а мабуть і з Індонезії.

Бути членом Українського Народного Союзу, значить належати до такої української організації, яка об'єднала в Америці й Канаді найсвідоміші українські сили в один ідейний моноліт та поставила його на службу нашим країнам та нашому поневоленому українському народові.

Б. Козловський.

ЩЕ РАЗ ПРО „ДУШУ"

В ч. 109 „Свободи" вміщено статтю п. Д. Горняткевича „Душа Европи чи Америки?", в якій шановний автор гостро заперечує „дивні" думки, що їх я висловив у статті „Душа Америки" („Свобода", ч. 107). Вітаю цей дискусійний виступ, бо тема духового наставлення нашої нової еміґрації є гідною більшої уваги, ніж їй віддавала досі наша преса. Однак разом з тим не можу не зауважити, що мій опонент часто густо шукає в лісі дерева, докладно спростовуючи те, чого я не твердив, і доводючи те, з чим я цілком згідний. Адже сенс моєї статтії був дуже простий. „Плекайте, — писав я, — свою любов до рідного краю", плекайте його образи, душу, але хай ця любов не породжує в вас лише тяжке почуття загального незадоволення і відчужености, а запалює вас творчими пориваннями. Для цього старайтеся насамперед пристосуватися до тих нових обставин, в які кинула вас лиха доля, пам'ятайте, що „гість хазяїнові не укажчик", зрозумійте речі такими, якими вони є, зважте історично-побутові причини нелюбих вам явищ, хоч розумово примиріться з ними, — і тоді вам не буде так тяжко на чужині. І будьте при цьому обережними в своїй оцінці Америки, уникайте примітиву упереджень і узагальнень, не поспішайте з передчасними висновками, бо „допіру ступивши на землю американську, не знаючи якслід її мови, стоячи осторонь її багатогранного життя, ви не можете бути їй суддями". Отакий в основному був сенс моєї статті. Що ж „дивного" знайшов у нім Д. Горняткевич? Саме це якраз і здається „дивним" мені.

Та звернімося до окремих заввах опонента. Даремно він так докладно доводить, що Висла — „це не Дніпро під Києвом", бо це для кожного українця є такою самою аксіомою, як і те, що „не є Дніпром" і Гудсон. Любов до всього рідного, з дитинства знайомого є цілком природною і тому природним є і сум українця за українським Дніпром на берегах американського Гудсона. Проте природною тут є лише, часом хай і гостра душевна рефлексія, а не перманентний стан проголошення, відчужености, навіть якоїсь ворожости до оточення, психічного гніту, усвідомлення себе „зайвою людиною", проти яких я повставав у своїй статті і які несвідомо підтримує Д. Горняткевич, як це логічно випливає з його статті. Хто ж має тут рацію: чи той, хто бажає підбадьорити новоприбулих своїх земляків, допомогти їм примиритися із своєю лихою долею, подати надію на краще, чи той, хто потакує їхнім занепадницьким настроям?! Коли історична хуртовина розмела українських еміґрантів по всіх закутках світу, коли над ними густішають хмари вирішальної світової війни, — хіба час тоді для самих романтичних мрій? Уявіть собі, якби вся маса отих еміґрантів сиділа „на ріках" Гудсонських, Амазонських, Паранських, Мурейських і тільки „плакала", що вони не подібні до Дніпра (а такий психічний стан я якраз і почув у словах і прочитав на обличчях оцих українців в експресі),. Чи не досиділися б вони до того, аж стали нервово хворими, духовими інвалідами, нездатними до творчої праці, байдужими до життя і людей? Чи не краще, сумно зітхнувши на згадку про Дніпро та виконуючи „клінерську" роботу десь на березі того Гудсона, примиритись з тим, що від нас не залежить і не занепадати, а зберегти в собі той бадьорий дух, що є потрібним і для життя і для бодай участи в справі визволення рідного краю?

Даремно також Д. Горняткевич так ущипливо питає, чи не написав би я в якомусь часопису в Польщі (розумію — українському) статтю „Душа Польщі"? Відповім на це просто: так, свого часу, може, і написав би. Мабуть, написав би тому, що „душа" — це поняття не політичне, що цю душу носить в собі кожна людина незалежно від свого соціяльного стану й національної приналежности, що в ній є щось від людини й Бога, щось загальнолюдське, а тому зрозуміле й рідне навіть чужинцеві, — те, що примиряє, полегшує наше життя на чужині. Ось чому в першій ліпшій країні, куди б не занесла мене доля, як людина і християнин я шукав би не лише наших ворогів, а й отої „душі країни", — однаково, чи то Польщі, ЗДА, Арґентини, Австралії, Етіопії. Та це не означає, що я бажав би знайденою чужою душею заступати свою власну національну душу!

Тільки поверховим читанням моєї статті можу я пояснити й закиди Д. Горняткевича, ніби я „тільки розхвалюю тутешні блага". Згадуючи „характеристичні" для Америки „гонитву за доляром", „реалізм", „брак романтичних традицій", я тільки намагався дати їм історично-побутове пояснення, показати, що не можна „обурюватись" ними, що їх треба прийняти як об'єктивний історичний факт. Визнаючи інтернаціональним масовий тип корисливого „міщанина", я не робив з цього винятку для ЗДА. Добре знаю не лише те, в чому Европа повинна повчитися у Америки, а й те, в чому Америка мусить повчитися у Европи. Добре знаю і „душу Европи". Та не можу потурати тій моді, що прищепилася в частині нової іміґрації різних національностей, — отак собі, мимохіть, гуртом, безапеляційно ганьбити в Америці все, хібащо поблажливо згоджуючись з її технічними досягненнями. І аж просто ніяково стає, коли таке ганьблення набирає публичних форм, — як ніяково стало б за того заблудного перехожого, який, знайшовши притулок в хаті гостинного хазяїна, почав би дошкуляти йому тим, що в нього і підлога погано заметена, і меблі незручні, і харч не досмаку. Отож взяті з американського життя приклади героїчних виявів душі я наводив лише як відповідь на постійні твердження отаких всім тут незадоволених іміґрантів, ніби в ЗДА ніде не видно душі, ніби тут ніхто (крім хіба якихсь білих круків) не здатний на високе душевне поривання. І тому знов марно шукає Д. Горняткевич дерева в лісі, на півшпальті доводячи, що, мовляв, і українці здатні на такі вчинки, немов би я заперечував це. Не згадав я про це тільки, що писав про „душу" Америки, а не України.

Тільки в питаннях особистої та політичної свободи, високого життевого рівня і переселеня ДП я беззастережно й безвідносно „розхвалив" Америку, і тут уже ніяк не чекав заперечень. Та, як виявляється з Д. Горняткевичем, моя проста думка, що ми повинні бути вдячними ЗДА за притулок, який, самі у них просили, є дуже „дивною", бо не **сама лише Америка** заопікувалася нами, як я це нібито писав, а й багато інших країн, зокрема майже всі західно-европейські. Та, поперше, я ніде не писав і писати цього не міг, ніби нами заопікувалась тільки сама Америка, — я писав, що вона **„перша широко** відчинила нам браму", і тому „дивним" тут здається якраз не мій погляд, а недогляд мого опонента. А, подруге, чому ж тоді десятки тисяч наших еміґрантів опинилися саме в ЗДА, чому саме до ЗДА так пориваються ДП і досі? Тому, що до інших країн мало хто міг або хотів їхати через вікові й родинні обмеження (Бельгія, Франція, Англія приймали до 40-45 років, а Канада в деяких професіях — до 32 і навіть 25 років), через ті контракти, дуже обмежену квоту, а в Зах. Европі — ще й через загрозу большевицької навали. Отож — тому, що, крім вищого життевого рівня в ЗДА, приїхати до них було легше і набір до них менше скидався на ту „торгівлю невільниками", якою справді бували і є набори до інших країн. Для еміґрації в ЗДА перешкоди були мінімальними (я кажу про те, що **було**, а не буде за новим законом):

(Докінчення на стор. 3-тій).

Ольга Мак. — Авторські права застережені.

„ЄЖОВЩИНА"

(Уривок з автобіографічних матеріялів).

45)

Я тільки посміхалася, глибоко радіючи в душі. Це була велика радість певности скорого визволення. Назустріч йому ріс мій новий дух, мої надії і поривання. Я раптом відчула, що маю лишень двадцять сім років, що я ще можу жити новим, повним, змістовним життям, котрого не мала в большевицькій державі! Раділа певністю тих змін, котрі могли мене урятувати з долі упослідженої і загнаної звірини і зробити людиною.

А, як я раділа! Як безмежно я раділа!!!

Журило мене трохи лиш те, що моя свекруха почала відноситися до мене холодно і майже ворожо, не обзиваючись цілими днями жадним словом. Приписавши це старечим примхам, я не звертала на неї особливої уваги, аж поки одного дня причина зміни її відношення до мене не виявилась.

Здивована, побачила я, що вона складає свої речі в мішок, нашвидку перероблений в наплечника.

— Мамо! Поспитала я. — Що це має означати? Куди ви лагодитесь?

— Їду! — коротко відрізала вона.

— Їдете?! Куди?

— Їду на схід з людьми!

— Мамо! Що це ви видумали? Тікати з большевиками?!

—Мені все одно, з ким тікати, але вважаю, що моїм обов'язком є бути там, де є мій син! Коли він буде під большевиками, то чому я там не можу бути?...

Я відчула в цих словах страшний докір і мовчала.

— Так, — продовжувала старушка, — я бачу, що ти зовсім не думаєш над тим, які наслідки для долі Олександра можуть мати ці воєнні події... Ти радієш, бо твоє життя є врятоване, а що з чоловіком — тобі байдуже!... Ти все знаєш: де німці прорвали фронт, яке місто зайняли — ти всім цікавишся!... А от того, що через радіо подавали, що всі суди замінені воєнними трибунами — того ти не знаєщ, правда? Звичайно, чого тебе мають такі „дрібниці" цікавити?! А я спитаю тебе: як скінчиться Олександрова справа в трибуналі? Підтвердженням смертного вироку, ні? Проклята війна! Проклятий Гітлер! Коли б не він, то мій син напевне був би врятований від смерти!... Я певна, що адвокатові у Києві вдалося б улекшити йому вирок, і я жила б хоч надією , що по відбутті кари він знову вернеться до мене... А тепер?...

Голос матері задріжав, і вона заплакала.

— Поїду, поїду до Києва, — обтерши сльози говорила вона далі, — може ще не все страчене, може я йому допоможу врятуватися! А як зашлють — то поїду за ним на Сибір, щоб бути ближче до нього!... А ти — як собі хочеш...

Немов дротяним нагаєм, стібали ці слова моє серце, і я, не можучи більше слухати докорів, вийшла до покою і сіла коло розкритого вікна. Коли б мати встромила розпечений ніж у мої груди, то більшого болю не змогла б мені завдати. І моя радість разом з новими надіями зів'яли і розлились... Дійсно, охоплена інтересами шалу блискавично розвиваючихся воєнних подій, я перестала думати про Олександра. Бомбардування, клопоти з вишукуванням харчів і радість від несподівано минулої тяжкої небезпеки зосереджували мої думки на чому іншому. Припустімо, що це оправдане: не могла думати, забула на якийсь час! Але тепер мати мені вже нагадала і за чоловіка і за мої обов'язки супроти нього. І... що ж?... Їхати на схід?...

— Ні!!! — істерично запротестувало все моє єство. — Ні!

І в тому моменті я відчула, що я того не можу зробити, що я того **не зроблю!** Переживання останніх років і живі спогади про „пацюків", руденків, цариків і всієї іншої злочиної зґраї, особливо тепер, після кількох днів надії — позбутися їх назавжди, викликали в мене такий непереможний трепет огиди, такої страшної ненависти, що я не могла знести самої думки про нові зустрічі з ними!!! Це було вище моїх сил! Це було все одно, що з головою кинутись в клоаку!!! Віддати життя для рятунку мужа — було попросту смішною дрібницею, і на це я була готова кожної хвилини! Але — їхати?! Ні! Суди мене, Боже, як хочеш, а я того не зроблю!

І, зрештою, що поможе їхати, коли він приречений?

— Приречений?!!! — ловлю себе на тому слові і раптом відчуваю, як щось розірвалося в моїй душі, запалило її пекельним вогнем, і переді мною розкрилося власне серце зі страшною бездною досі укриваного переконання!... Так, так! Хіба я в той пам'ятний буряний вечір в З. не пережила свідомсти неминучої загибелі Олександра?!!! Не погодилася зі страшною думкою, що він **приречений?!!** Певно! Тепер ясно, чому відчай і розпука стратили приступ до мене після того вечора!... Адже смертний вирок був лишень припізненим документом про смерть, яку я відчула і пережила на кілька місяців раніше!

Це переконання дало мені можливість уникнути душуроздираючої трагедії жалю і співчуття до найдорожчої людини, котра бажала рятунку, котра молила о поміч, котра хотіла жити і ще, цілком здоровою, в повній притомності, переживала кількамісячну агонію!...

І в той час, в той страшний для нього час, я вирішила: „Ти приречений!" і, замкнувши своє серце для співчуття і страждань, ішла далі своєю дорогою в життя!...

„В думках я все буду з тобою!"... — згадуються мені останні слова до нього, і я почуваю себе огидною, бездушною потворою, що не має права на існування!

Адже „бути в думках" з ним — означало зіллятии свою душу з його душею, думати його думками, мучитись його муками!... А я натомість ставши на переконанні, що він **приречений,**. поспішила замкнути над ним гробове віко і ждати... А він ще жив! А він ще **живе досі!!!** І в той момент, коли я раділа несподіваним рятунком, цей мій рятунок позбавив його останніх надій на життя!!! В цей самий час він рветься серцем зза ґрат своєї келії до нас, до мене, але довкола нього є лишень сірі мовчазні мури, на котрих шкрябає невидимі таємничі знаки костистим пальцем смерть!...

Співець українського відродження

ОЛЕКСАНДЕР ОЛЕСЬ
(До роковин смерти)

О, слово рідне! Орле скутий!
Чужинцям кинуте на сміх!
Співочий грім батьків моїх,
Дітьми безпам'ятно забутий!
О, слово рідне! Шум дерев!
Музика зір блакитнооких,
Шовковий спів степів широких,
Дніпра між ними левій рев ...
О, слово! БУДЬ МЕЧЕМ МОЇМ!..

І слово стало мечем! ... Олесь свідомо поставив своє високомистецьке поетичне слово на сторожі поневоленої Батьківщини. Олесь пішов слідами своїх славних попередників — Шевченка, Франка, Лесі Українки. Олесь став справжнім трубадуром першої революції 1905 року і надхненим слівцем Великої Визвольної Революції 1917 року. Надзвичайною щирістю і емоційністю своєї творчости, великою поетичною красою і музичністю свого слова, палким громадським патосом і високою ідейністю поетична творчість Олеся захопила, полонила українського читача. Найшляхетніші пориви, найкращі почування будила поезія Олеся в серцях мільйонових мас українського народу. Поезія Олеся поривала молодь до жертвенної боротьби за Волю України!

Олександер Іванович Олесь (справжнє прізвище Кандиба) народився 5 грудня 1878 року на Харківщині. Скінчивши середню хліборобську школу, а пізніше ветеринарний інститут, Олесь працював земським статистиком у Харкові, а потім ветеринарним лікарем у Києві. Але ця праця потрібна була тільки для заробітку, ця праця тільки перешкоджала основній діяльності Олеся — літературній творчості. Перші твори Олесь писав російською мовою. Але в 1903 р. в душі Олеся відбувся цілий переворот. Олесь прозрів духово, Олесь із національно несвідомого юнака перетворився в щирого палкого патріота. І з запалом неофіта Олесь усім своїм серцем, усім своїм єством віддається творчій праці на ниві рідної національної культури, національної літератури. В 1903 р. Олесь був присутнім на Полтавському святі — на святі відкриття пам'ятника І. Котляревському. І це свято справило на Олеся надзвичайне враження! Року 1907 вийшла в світ перша збірка поезій Олеся — „З журбою радість обнялась".

Олесь переїжджає до Києва і тут бере найактивнішу участь в українському літературному житті. Виходить у світ кілька збірок його поезій і збірник драматичних поем. З 1919 р. до 1923 р. Олесь жив на еміґрації у Відні. Тут він був ініціятором і організатором Союзу Українських Журналістів і Письменників, а також організатором і ініціятором Українського Вільного Університету у Відні. Пізніше цей університет перенесено до Праги. Туди ж переїхав і Олесь. У Відні вийшла 7-ма книжка поезій Олеся „Чужиною". На еміґрації Олесь написав „Княжу Україну", збірку віршів, в яких опоетизовані головні події з історії Київської Руси-України. Олесь написав дві сатиричних збірки і багато творів для дітей. Із перекладів Олеся найбільше значення має переклад „Пісні Гайявати" Лонґфелло. В 1943 р. Олесь захворів на серцеву недугу. Тяжкі переживання останніх днів (арешт і смерть у німецькому концтаборі сина Олесевого — Олега Ольжича) прискорила смерть Олеся. 22. липня 1944 р. після тяжких мук перестало битися змучене серце Великого Поета і патріота.

Урочисті похорони відбулися 29. липня. Над кладовищем шаліла громовиця. Небо плакало буйними сльозами. Але буря швидко пройшла. Засяло сонце. Краплини дощу на листях і квітах як сльози, блищали, осяяні яскравими промінями сонця. Українська громада прощалася з своїм улюбленим поетом. Прощалася з ним і природа, яку він так безумно любив, яку так майстерно умів малювати в своїх прекрасних поезіях.

Природа була першим джерелом поетичного надхнення Олеся.

„В дитинстві ще ... давно,
давно колись
Я вибіг з хати в день майовий ...
Шумів травою степ, шовковий,
Сміявся день, пісні лились ...

Весь Божий світ сміявсь, радів ...
Раділо сонце, ниви, луки ...
І я не виніс щастя-муки,
І задзвеніли в серці звуки,
І розітнувсь мій перший спів!

Розкішна природа степової України викликала цей „перший спів" талановитого поета. Цим віршем починається перша збірка поезій Олеся. З великою майстерністю, з великою ніжністю і любов'ю описав Олесь рідну природу в численних своїх віршах і особливо в драматичній поемі „Щороку". Природа у Олеся виступає як жива істота з притаманними для людини почуваннями. Поет, захоплений красою природи ставить перед собою завдання втілити ту красу в слові, в пісні:

Жита з волошками, і луки, і гаї,
І всі розкоші весняні,
Всю вроду, всю красу безкраю,
Як втілити її, — не знаю,
В слова, в пісні мої.

Де взяти кольорів стобарвних
і живих
Для трав і квітів весняних,
Де взять мелодій, слів і звуків
Для всіх пісень, гаїв і луків
І шуму хвиль річних?!

Ах, знаю, де! Я в казку дивную
свою
Усю фантазію вввіллю,
Зроблю усе живим, чудовим,
Таємности, розкошів повним, —
І в казці дійсність відіб'ю.

Природа персоніфікується, явища природи виступають як символ людських бажань, почувань, горя і радости, щастя і страждання, віри і зневір'я, спокою і вічної боротьби. Такі його „Айстри", такий його „Лебідь" і т. д. В образах природи, в порівняннях, метафорах, символах, взятих із сфери явищ природи Олесь малює і інтимні переживання людини, і боротьбу народу за волю, і занепад і відродження, і поразку і перемогу, і надії і віру в торжество правди і справедливости. Ось, напр., паралелізм відродження природи і відродження національного:

Сніг в гаю ...
Але весною розів'ється гай, —
Може долею ясною
Процвіте й мій край!

Поетичний засіб паралелізму явищ природи і явищ громадського життя — це найістотніша риса поезії Олеся. Часто поет користується засобом контрасту („Айстри"). Малюючи красу літньої ночі, поет протиставляє безжурній природі обставини життя людини.

В ліричних поезіях на тему кохання Олесь з великою щирістю і безпосередністю передає найінтимніші особисті переживання журби і радости, надії і зневір'я, неземного щастя обопільного кохання і гіркої муки зрадженого серця:

З журбою радість обнялась,
В сльозах, як в жемчугах,
мій сміх.

Олесь — поет контрастів, контрастів у природі, в особистому житті людини і в громадському житті. Його айстри опівночі розцвіли, дощ, холод, негода убили їх і, не дочекавшись ранку, айстри померли,

„І тут як на сміх
Засяяло сонце над трупами їх.

В поемах „Щороку", „Над Дніпром", „Трагедія серця" Олесь висловлює тугу за щастям, невловимість його на тлі все тієї ж вічно мінливої боротьби в природі. У хвилини найбільшої туги поет шукає розради і заспокоєння в природі:

Вір мені, сестро, — в натурі одній
Певнеє джерело втіхи,
В вічній, нетлінній,
повік молодій —
Щастя, і спокій, і ліки.

У своє поетичне слово Олесь переливає увесь зміст свого щирого безпосереднього чуття, окриленого любов'ю, перейнятого болем-мукою:

Кожний атом, атом серця
Оберну я в слово, в звук.
О, яка велика вийде
Повість радощів і мук!

Кожний ніжний рух сердечний
В пісню срібну переллю,
Окрилю її любов'ю
І стражданням запалю

Поет уміє перебороти в своїй душі тяжкі настрої туги і розпачу, радість життя перемагає в ньому, з уст поета зриваються бадьорі співи:

О, ще не всі умерли жалі, ...
Не всі проспівані пісні,
Не всі захмарилися далі,
Ще кров кипить, клекоче в шалі,
І серце б'є, як дзвін, в мені,
І вся душа в огні.
Життю і вам я не скорюся,
Вогню сльозами не заллю,
Я буйним степом розгорнуся,
Я морем співів розіллюся
І в кожну пісню увіллю
Весь жар, всю кров мою!

Історики української літератури і критики високо оцінюють ліричну поезію Олеся. С. Єфремов називає Олеся „першорядним ліриком", О. Дорошкевич називає його „правдивим віртуозом ніжної лірики", а А. Шамрай, кваліфікуючи Олеся, як „найвидатнішого лірика дореволюційної доби", каже, що в творах Олеся суб'єктивна лірика настроїв „залунала з нечуваною до того ніжністю та інтимністю. В цьому значення творчости Олеся і в цьому секрет його великого впливу на сучасників.

(Далі буде)

Голоси Читачів

ШИЛО З МІШКА „КАРПАТСЬКОЇ РУСИ"

Як відомо, „блюстітєлі землі руськой" і на американському континенті провадять широкозакроєну акцію по „уловленію душ челавєчєскіх" — інородців (термін широковживаний в Росії під скипертом дому Романових).

Особливо енергійно переводиться полювання за душами лемків, які удостоїлись титулу „карпато-росів" ...

Для просвіти тих заблуджених овець видається навіть окремий часопис „Карпатська Русь".

„Істінноруськіє" видавці цього часопису цілком виразно поєднують комуністичну пропаганду з пропагандою „Єдіной Нєделімой".

Тож зі сторінок цього часопису цілком яскраво випирає те, що в інших подібних виданнях є замаскованим — неприкований російський імперіялізм сполучений з комуністичною ідеологією.

Зрозуміло, останнє не є самоціллю, лише новітнім методом розкладу інших держав з середини з конечною метою остаточного підкорення їх московською імперією.

Зміст згаданого часопису досить різноманітний. На його сторінках знайдете й „Историчний пакт дружби" — з приводу договору диктатора червоного Китаю з Москвою, і про „Піонерські організації на Пряшевщині" і про „Сестру маршала Рокосовського".

Є також відділ листів з краю (з Чехії й Польщі бо з „родіни" певно не пропускають листів навіть до „Карпатської Руси".

Уважний перегляд цих листів дає змогу виявити дещо іншу картину „щасливого життя" в країнах „народної демократії", зокрема нещасних карпаторосів. Наведемо цитати зберігаючи правопис і стиль.

1) Письмо из Перегримки пов. Ясло до п. Васильця в Юнкерс, Н. Й.

... Перед войном було всього больше, як тепер, и у кого були гроши, мог всьо достати. А тераз хліба єст дост, но решта вшисткого бракує. Наприклад, злуццу не достанете веце, як 25 дека. Одежа на картки, обутья на картки, а ту карток не дістанете на селі, бо картки достають тилько роботники, а для газдів нєс.

... Што дотичіт обутья, то ніт жадної ульги для рольнико ...

Вшитко не вірте, што вам пишут, же аж так добри.

Далі пишеться що організовують колгоспи, і додається:

... Они вшитко обіцують, же так буде добре, лем так добре, а ту ліпше єсть для жонду не для хлопа.

На закінчення: „... Ми билі 4 рази виселяни і до Росії и на захід, але все вернулись на своє ...

(Певно в країні „переможного соціялізму" ще краще, коли автор листа прибіг назад до Польщі — **В. П.**).

2) Письмо молодого хлопця (із Верхомли Вел. пов. Новий Санч).

... Хижи наши уж веце порозвалювани, як стоят, а котри ще стоят то осаджуют в них поляків. Из нас як би хто поїхал до рідного села і посидів больше як тиждень, то зараз поліція змушує його вертати на захід, же там для нас „мєйсца нєма".

... О школі нашой, то шкода в Польщі думати ...

Достативо?

Ці два уривки з листів наводимо лише з одного числа часопису („Карпатска Русь" Ч. 8 від 24 лютого 1950 р.).

Володимир Петрівський

В ОБОРОНУ НЕВИННИХ ЛЮДЕЙ

Усе українське суспільство заклопотане тепер допомогою тим Д. П., що залишилися в Европі і вживають ріжних заходів, аби якось знайти людей, які могли б виставити ашуранси на виїзд до Америки. Всі газети пишуть, всі організації говорять за допомогу Д. П. і в той же самий момент багато людей, що мають ашуранси не можуть виїхати до Америки через доноси.

Останніми часами з Німеччини надходять жахливі вісті, що на багатьох людей, які одержали ашуранси подані доноси до Д. П. Комісії, Консулятів і в інші установи, обвинувачуючи цих людей в ріжних злочинах — нельояльности до Америки, прокомунізмі та називаючи їх „совєтчиками", „енкаведистами" і т. п.

Найбільше доносів припадає на людей, які походять з наддніпрянської України, що були під совєтами.

Часто доноси падають на людей, які були репресовані радянською комуністичною владою, а таких серед Д. П. з наддніпрянської України є 90 відсотків, бо там мабудь немає жадної родини, щоб члени її не зазнали тої або іншої репресії.

Крім того чомусь Українську Автокефальну Православну Церкву теж називають „прокомуністичною", а вірних її „прокомуністами"

І це якраз ту церкву, яка найбільше потерпіла від комуністичної радянської влади, що її 2-х Митрополитів Василя Липківського і Миколу Борецького, 27 єпископів, понад 2000 священнослужителів і багато сотень тисяч вірних розстріляно і замучено в тюрмах, концентраційних таборах і на засланні в Сибіру, Уралу й інших містах.

Маємо відомості, що ізза доносів не можуть виїхати до Америки такі відомі громадські діячі: (тут подано імена, які пропускаємо. Їх треба передати нашим Комітетам — ЗУАДК і УКК. — **Ред.**).

Всі Д. П., які зазнали від комуністичної радянської влади ріжних репресій і ті, що боячись репресій утікали від радянської влади, терпіли всі жахи і трудноці утікачів, часто густо були під бомбами, зазнавали від німців ріжних насильств і знущань, переживали страх попастися до рук радянської репатріяційної комісії, ніколи не можуть бути прокомуністами або симпатиками радянської комуністичної влади.

Американські органи, не розбираючи справи по суті правдивости цих доносів, відмовляють дозволу кандидатам на виїзд до Америки, часто навіть не з'ясовуючи причин такого рішення.

Треба рятувати тих людей, що на них подані доноси, треба відповідним керівним органам, як Український Конґресовий Комітет звернутися до відповідної влади в Вашингтоні, так і в Европі, з вказівкою на це і домагатися перевіряти доноси, вимагаючи пояснень як від доноцика, так і обвинуваченого.

Треба, щоби доноцика, хто б він не був, в разі виявлення неправдивости доносу, покарано, а також доведено до відому суспільства його прізвище, аби суспільство відповідно зареагувало проти нього.

Церкви і інші ромадські організації мусять також зареагувати і внести свого протесту до влади проти такого ставлення до доносів і навіть взяти на поруки тих або інших осіб.

І коли це швидше буде зроблено, тим скоріше прибудуть до Америки наші брати з Европи, а доноси припиняться.

М. Кекало, Ню Йорк, Н. Й.

ВІСТІ З УКРАЇНИ

(Нотатки з совєтської преси)

ОБМІН КУЛЬТУРНИМИ СИЛАМИ

„В післявоєнні роки встановилася і тепер все більше розвивається традиція обміну культурними силами між СССР і країнами народньої демократії", — хвалиться совєтська пропаґанда. — „Совєтські музиканти й вокалісти роз'їзджають з концертами по Чехословаччині, Польщі, Угорщині, Румунії, в свою чергу музиканти й вокалісти тих країн приїзджають до СССР." На практиці це означає тотальну совєтизацію підбитих під совєтську „опіку" країн.

З нагоди 5-тих роковин „визволення" Чехословаччини та її столиці Праги цо Києва прибула група чехословацьких артистів — самодіяльний ансамбль пісні і танцю спілки чехословацької молоді, солісти празької опери, піяністи тощо. Виконували переважно народні твори.

„В ЗОРЕНОСНУ МОСКВУ"

В совєтських школах навчання закінчилося і почалися літні канікули. Офіційно оголошено, що за час канікул 400 тис. учнів шкіл УССР побувають в санаторіях і піонерських таборах. Тисячі скерують на ескурсії. Зокрема, учнів західних областей висилають на прогулянки до Москви і Ленінграду, потім до Одеси, Харкова і Києва. Покладено великий натиск на те, щоб піонерські табори і туристські бази були забезпечені „досвідченими виховниками і екскурсоводами", тобто добрими комуністичними аґітаторами.

ПОЛІВ СКУМБРІЇ ТА ОСЕЛЕДЦІВ

В прутських лиманах і на Дністрі йде лов коропа, щуки, білуги. Часто попадається рідкісна для цих місць севрюга і стерлядь. На морі почався хід скумбрії та оселедців. На море виїхали бригади рибалок.

МОЛОДІ ПИСЬМЕННИКИ

В клюбі Спілки совєтських письменників України відбулася „нарада літературної молоді республіки". В нараді брали участь молоді письменники Києва, Харкова, Дніпропетровська, Донбасу, Закарпаття та інших місцевостей України. З доповіддю про творчість і завдання молодих поетів виступив П. Г. Тичина. Нарада продовжується кілька днів.

БОЛГАРСЬКА ДЕЛЕҐАЦІЯ В КИЄВІ

На початку червня в Києві побувала делеґація совєтсько-болгарських товариств на чолі з секретарем спілки товариства М. Маценим. З Києва делеґація поїхала до Москви.

В ГОСТІ І ГОСТІ

З настанням літнього сезону, за поштовхом згори, заметушилися всі театральні ансамблі СССР. Їх працю влаштовують так, що вони, властиво, зобов'язані найширше виїзджати в ґастролі. І так, до Києва приїхав колектив московського „Малого театру". Ансамбль київського теат. ім. Л. Українки (російський) виїхав до Ленінграду. З Грузії до Києва приїхав ансамбль грузинської пісні і танцю у складі 85 чоловік під проводом Ш. М. Мшевідзе. Київський театр опери та балету ім. Шевченка з Паторжинським, Литвиненко - Вольґемут, З. Гайдай і ін. виїхав на Донбас. Навіть до невеличкого Дрогобича прибув державний російський театр Латвійської ССР з Риги.

НА ПОЛЯХ УКРАЇНИ

Колгоспи всіх областей, закінчивши сінокоси, приступили до посиленої акції здавання сіна державі. Крім того, на колгоспних плянтаціях йде збір насіння коксаґизу. Колгоспні управління і МТС починають готуватися до жнив.

(У. Думка).

ЩЕ РАЗ ПРО „ДУШУ"

(Докінчення зі стор. 2-гої).

навіть той, хто їхав на певну працю, фактично міг кинути її. Тисячі ДП їхали за такими ашурансами, що їх повишукували їм нові імігранти в ЗДА. Особисто знаю прибулих сюди торік ДП, що виписали з Европи по 15—20 родин, разом із старими й непрацездатними, які живуть тут, як і всі — не мельдуючись, міняючи місце праці, а то й проживання, і назагал якось кінець-кінцем улаштовуються. Мимо всяких неполадок, а то й несправедливих вчинків, ЗДА в усякому разі підходили до переселення ДП найбільш ліберально і прийняли найбільшу їх кількість, і непробачною невдячністю було б цілком іґнорувати цей факт. Не стану заперечувати неврегульованости питання про працю (якого, до речі не зачіпав у своїй статті як безпосередньо не зв'язаного з її темою), але не можу зрозуміти, як можна вимагати для, скажімо, українського артиста або письменника, що не знає англійської мови, тільки розумової праці, тим більше — за фахом (!). Це, головно, є нашою внутрішньою справою, обов'язком наших громадських чинників, і це питання треба зрушувати й штовхати, а не просто дорікати якомусь політичному всеамериканському Макарові.

І ще закидує мені Д. Горняткевич недостатню повагу до Европи й її культури. Про це я вже казав. Додам, що, на мою думку, я нічим не заслужив такого докору, називаючи Европу „вселюдським світичем культури" і „мозком світу". Такою була вона ще від античних віків аж до недавнього часу, але такою не може бути сучасна поруйнована, зубожіла, здеморалізована Европа, яка переживає свою ніч. Це є тим незаперечним фактом, доводити який я вважав непотрібним. Мій опонент питає мене, що подиктувало мені „нічим неоправдані слова": „Европа неспроможна вже породити хоч би одного духового проводиря". Відповім на це: те, що вона не породила його, хоч завжди породжувала і в менш критичні періоди своєї історії. Чи породить вона його далі, — це справа майбутнього, якого я не торкався. Не заперечую, що в Европі є і духово здорові, культурно наснажені антикомуністичні сили і насамперед — Ватикан. Проте вони безсилі відродити европейську культуру тепер, коли Европа живе під смертельною загрозою зі Сходу, коли їй „не до культури". Світанок відродження европейської культури настане лише тоді, коли Европа визволиться з-під комуністичного ярма або його загрози. Ось чому, — писав я, — Европа „насамперед потребує фізичного порятунку, який може принести їй тільки Америка". А тому, — чи люба кому Америка, чи ні, — треба визнати безсторонньо, що визволення і відродження Европи, отже й України залежить від сили Америки. Пам'ятаючи це, замість романтичної втечі від Америки на Дніпрові береги намагаймося прилучитися до її життя, додати до її сил бодай крихітку і своєї, щоб у разі перемоги її могти бачити ті береги вже на власні очі.

Отакі „дивні" думки хотів я висловити в своїй статті.

ПОШУКУВАННЯ

ОЛЕКСІЙ ГОЛУВ із України Гадяч с. Вельбівка, **пошукує рідних та знайомих.** Прошу відізватися на адресу:

О. ГОЛУВ,
13 Thomas Street
Rochester 5, N. Y.

Пошукую моїх дядьків, трох рідних братів мого батька, **Григорія Лучкана,** з Київщини, Таращанського Уезда повіту, село Теліжниці, котрі виїхали перед першою світовою війною до Америки. Хто мав би якісь відомості прошу ласкаво писати на адресу: **Wolodymyr Luczkan, 24 Charter Oak Ave., Hartford, Conn. U.S.A.**

АЛЕКСАНДЕР МІНКОВИЧ з Либохорів, повіт Турка, шукає свого брата **ІВАНА МІНКОВИЧА** (Нуся) що виїхав перед першою світовою війною до Америки і жив в околиці Ню Йорку. Хто знав би щось про нього прошу ласкаво повідомити мене на таку адресу:

ALEXANDER MINKOWICZ
Andrew Nursery Co.
Faribault, Minn.

Нові іміґранти

Прибудуть до Ню Йорку 27 липня ц. р. кораблем „Дженерал Гаан":

Біденко Теодозія; Буланова Дарія; Карниш Григор; Каспер Степан, Параска, Михайло, Олена, Анна; Кохно Віра, Валентина, Катерина; Колосюк Константин; Меуш Петро; Муздоба Енвер, Зінаіда, Ліллі; Носаль Микола, Пелагія; Павлів Віра, Анна; Шолюха Іван; Слинко Василь, Наталія, Валентина; Станкевич Надія, Ярослав, Тамара; Струк Роман; Суровий Петро, Марія, Володимир, Роман, Евген, Ярослав; Тимошук Артим; Варакута Стефан, Анна, Ірена, Александер; Войтович Яків, Христина, Регіна, Валентина, Надія; Витвицький Ігор, Дарія, Андрій, Софія; Задорожний Федір; Береза Петро, Марія, Розалія; Чуйко Микола; Ференцевич Софрон, Евгенія, Роман, Іванна; Макієвський Харитон; Пасічниченко Дмитро; Сіренко-Сірий Анна, Алекс, Олена, Гнат.

ШВЕДИ ДАЮТЬ УСТАТКУВАННЯ ДЛЯ ПОЛЕВОГО ШПИТАЛЮ В КОРЕЇ

Вашингтон. — Швеція повідомила американський уряд через свого амбасадора Еріка Богемана, що пішле полевий шпиталь на війну до Кореї до розпорядку ген. МекАртура, одначе не всилі післати частини своєї армії до бою. Швеція заявила в попередній війні свою невтральність і не зміняє цієї постанови тепер, каже амбасадор.

НАЦІОНАЛЬНИЙ ДАТОК
слати на таку адресу:
Ukrainian Congress Committee of America,
P. O. Box 721, Church St.,
Annex, New Yirk 7, N. Y.

П. П.

Мої відвідини в Тереси Нойман

ЕДМОНТОН (П. Б.) Перебуваючи в українському таборі в Міттертайх (Німеччина) я довідався, що 9 км від нас лежить село Коннерсройт, в якому народилася і проживає славна стигматичка Тереса Нойман. Нас кількоро осіб вибралося пішки, щоб відвідати Тересу в часі її найбільших стигматичних терпінь, що вже від кільканадцяти літ повторюються в кожну Вел. Пятницю.

Було це 4. квітня 1947 р. День був погідний — саме завітала рання баварська весна, денеде по левадах і горах показалися вчасні цвіти. По півторагодиннім ході ми запримітили на горбку розложене село Коннерсройт із типово-німецькими господарськими забудованнями, а між хатами можна було доглянути невисоку вежу церковці. В часі недавньої війни село було досить знищене, деякі хати були ще розвалені, дерева обсмалені або стяті стрільнами, а огорожа при вулиці розсунена.

Оповідали мені, що ще перед війною в часі екстаз Тереса бачила це страшне знищення своєї рідної місцевости та повідомила декого зі свого оточення про точний час досвіду за невірність і кепкування з релігії деяких одиниць в селі. В год. 11-ій ми прибули до Нойманів і вже застали багато авт коло дому та яких 200 людей різного віку і фаху з американськими старшинами включно. Люди щораз то більше прибували — товпилися при вході до дому. При дверях кількох мужчин, узявшись за руки, зробили маленьку огорожу і що 10 хвилин впускали до нутра по 8-10 осіб. Наша черга припала на год. 2. пополудні. До кімнати на поверсі, де находилася Тереса, провадили вузенькі сходи, котрими за чергою виходили і сходили один попри одного відвідувачі. На обличчях тих, що виходили, видніла радість і щастя, що вони побачили хоч раз у своєму життї ту, про котру розповідає багато книжок у різних мовах.

В передсінку кімнати стояла низька старенька жінка (мабудь мати Тереси) і роздавала образці й карточки з обітницями Найсолодшого Христового Серця, виявлених Маргариті Алякок. В кімнаті находився старенький священик і теж роздавав образці з підписом „Бог благословить" — Тереса Нойман. В ліжку напівсидячи лежала Тереса, вкрита периною — убрана в блюзку з широкими, по лікті закоченими, рукавами а на голові мала накинену білу хустину. Очі в неї майже заплющені, запалі, цілком закривавлені, по обох сторонах обличчя аж по шиї спливали дві струї крови. Давніша кров була темно-червона, аж чорна, вже мабудь засохла, а свіжа, зверха ясно-червона. В подібній крові находилося теж ціле чоло. Решта обличчя було вільне від крови, мало барву блідо жовту зі синцями наче від побоїв. Уста держала легко розхилені, спалені губи шептали незрозумілі слова, наче: „Люди, що я вам зробила?". Руки мала дещо розложені як до молитви, часом їх розхиляла на боки; пальці легко скорчені. По долонях, як теж і зовні аж до ліктів, спливала зі стигмів обильно, цілими струями кров. Постіль і убрання місцями були поплямлені кров'ю. Під враженням такого образу кожний з відвідувачів ставав пригноблений, немов би сам себе питав, яка причина та яка ціль цих страшних терпінь.

В мене та в ще деяких осіб з нашого табору була думка побачити Тересу здоровою. Тому іншим разом ми вибралися до Коннерсройт в середу 22. жовтня 1947 р. Коло полудня ми побачили, як верталася з праці, в селянському вбранні зі залізними грабельками і сапкою, висока, сильної (на вигляд) будови тіла, білява Тереса. По привітанні запитала нас про ціль прибуття. Кожний з нас поручив себе, свою рідню і всіх українських скитальців її молитвам. У поведенні Тереса дуже ввічлива, її обличчя наче втішно розрадуване, розмову веде коротенько, щоб кожного відвідувача задовільнити. На запити відвідувачів про майбутнє Тереса відповідає: „Молися за своїх близьких, чи знайомих, за себе самого, а до твоїх молитов я долучу свої".

В поблизькій церковці Тереса щоденно приступає до св. Тайн, а відтак працює в хаті чи в городі, не проявляючи жадної хвороби, крім засклеплених стигмів на руках і ногах.

По відвідинах у неї я сказав: „Дивні діла Твої, Боже!".

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 12. липня 1950 року помер по довгій недузі член Тов. Тараса Шевченка, від. 176 У.Н. Союзу в Шікаго, Ілл.,

ІВАН ЖЕРЕБНЯК.

Покійний прожив 56 років. Походив зі села Душатин, повіт Сянік. До УНСоюзу вступив 1924 року.

Оставив в смутку жену Зофію, двох синів, Григорія і Івана.

Похорон відбувся 15. липня з дому жалоби при 1147 Іст 93 вулиця, при великім здвизі членів УНСоюзу і Тов. Січ та кревних до Укр. Прав. Церкви, а опісля на цвинтар. На похороні була присутна невістка Пані Зепко-Жеребняк, заст. Гол. Предс. УН Союзу з Акрон, О., і її родичі.

Хай земля Вашингтона буде тобі пером!

П. Бабяк, секр.

Дня 18. липня 1950 р. помер на удар серця

АНДРІЙ ГУЛЕЙ,

член 204 відділу УНСоюзу.

Покійний родився 17. липня 1900 р., в селі Городищі Королівські, пов. Бібрка, Західна Україна.

Маючи 18 літ зголосився як охотник до Української Галицької Армії і в її рядах пережив радощі і недолю в чотирокутнику смерти і польських концентраційних таборах включно. В 1920 р. повернув до рідного села і кинувся до громадської праці, організації Тов. Сокіл. До Злучених Держав приїхав 1928 р., і брав живу участь в громадській праці. Полишив у смутку дружину Дарію, брата Миколу і дальшу Рідню.

Похорон відбувся дня 21. липня 1950 р., з похоронного заведення Яреми до укр. кат. церкви, а відтак на Woodlawn Cemetery.

В. И. П.

Уряд від. 204.

ШУКАЮТЬ СВОЇХ РІДНИХ

УВАГА: Зголошуючись на Розшуки до З.У.А.Д.Комітету прохається на початку листа доконче подати під яким числом в розшуках було надруковане прізвище особи, яка вас, чи яку ви шукаєте.

Зголошуючись на розшуки не забувайте вложити вашу жертву на покриття поштових і бюрових видатків та за витрату часу на полагодження вашої справи.

За листами чи адресами від скитальників прохаємо звертатись безпосередньо до ЗУА ДКомітету, адресу якого подано при кінці.

* * *

ГРУПА ЛИСТИ ДО:

19587 Гука Семена від Кравчука Павла.

19588 Рідних, знайомих і односельчан з Београда від Голуб Олексія з с. Вельбівка (Гадяч).

19589 Баранець Петра, Мокрій Івана, Омельченка Якова і Захарченка Федора всіх з Кобеляк (Полтава). Ситник Петра з Бриусівки (Полтава) та Галь Івана з хутора Галі (Полтава) від Тупиці Опанаса.

19590 Афтанас Андрія і Анелю з с. Павлокома (Львів) від Афтанас Антона.

19591 Богатюк Евгенію з Ульми від Срібної Ольги.

19592 Сінічук Василя з с. Красноставка (Маньківка) від доньки Катерини Сінічук.

19593 Своїх рідних в ЗДА від Артимович Емілії з с. Дичків (Бібрка).

10594 Стринадюк Івана з с. Москалівка (Косів) від Стринадюк Миколи. Полуднево американські газети просимо про передрук.

19595 Файфуревич з Ветушинських Анну від Миколи і Юлії Ветушинських.

19596 Гошилик Юрка з с. Чорна (Сянік) від доньки Фені Гошилик.

19597 Слуцьку Еву з с. Ремель (Столін) і односельчан від Дубейко Любо, зам. Бундюк.

Голоситися до:

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
P. O. BOX 1661, PHILA. 5, PA.

УКРАЇНСЬКА РАДІО - ПРОГРАМА У ПІТСБУРГУ.

Голова Філії Українського Конгресового Комітету на Західню Пенсилвенію, п. Михайло Комічак, перебрав з днем 9 липня 1950 р. дальше ведення Української Радіо-Програми, яку дотепер провадив п. Микола Арсеній.

Програма передається кожної неділі зі стації WPIT, на филях 730 від години 12:30 до 1:00 пополудні.

Новий керівник Української Радо-Програми звертається до Українського Громадянства складати свої жертви на утримання Української Радіо-Програми, а особливо звертається з горячим проханням до наших парафій, без огляду на віровизвання, клюбів, товариств і організацій, щоби розуміючи вартість й значіння цього одинокого голосу України на Західній Пенсилванії, поспішили зі своїми пожертвами.

Всі письма і пожертви проситься слати на адресу: Українська Радіо Програма, P. O. Box 52, Pitsburgh 30, Pa.

ТАРЗАН, ч. 2381. Великий Луї грозить смертю.

"SIT DOWN---QUIETLY," BIG LOUIE ORDERED. "TELL ME WHAT'S UP."

TERRIFIED BY THE SWINDLER'S AUTOMATIC, THE FRIGHTENED GIRL TOLD HIM OF THE RADIO MESSAGE.

UNDER THREAT OF DEATH, DEANE LED BIG LOUIE TO THE SURPRISED CREW. -2381-

"IF YOU VALUE YOUR LIVES," HE ANNOUNCED COOLLY, "YOU WILL LAND THIS PLANE ON THE NEAREST BEACH."

„Сядь спокійно і скажи мені, що зайшло" — наказав Великий Луї.

Переполохана револьвером ошуста, дівчина сказала йому про радієву телеграму.

Під загрозою смерти Дін завела Великого Луї до здивованої залоги.

„Якщо ви цінете своє життя, ви осадите оцей літак на найближчім побережжі", наказав він холодно.